

STADSPEILING 2020

Deelrapport:
Gemeenteraad

Mei 2021

In opdracht van: Sandra Stuurman/Communicatieadviseur gemeenteraad
Uitvoering onderzoek: Josée Boormans, Afdeling JaBo/ Onderzoek en Statistiek

INHOUDSOPGAVE

	pagina
1. Achtergrond	
1.1 onderzoeksverantwoording	3
1.2 respons	3
1.3 opzet rapport	3
2. Informatievoorziening	5
2.1 maandag raadsdag	5
2.2 iBabs	5
2.3 bezoek aan een raads- en/of commissievergadering	6
2.4 interesse in besluitvormingstrajecten	6
2.5 nieuwsbronnen voor informatie	10
2.6 www.raadzoetermeer.nl	10
2.7 digitale nieuwsbrief	11
2.8 vergaderingen via de website	12
2.9 Open Raad	13
2.10 'Wie ben ik?' berichten	14
3. Invloed en betrokkenheid	15
3.1 burgerinitiatief en spreekrecht	15
3.2 persoonlijk contact met een of meer Zoetermeerse raadsleden	15
3.3 uitspraken	16
Bijlage 1. Vragenlijst gemeenteraad	19
Bijlage 2. Tabellen	25
Bijlage 3. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	39
Bijlage 4. Bevolking, steekproef en respons	41

1

ACHTERGROND

1.1 **Onderzoeksverantwoording**

Eind september/begin oktober 2020 is in Zoetermeer de Stadspeiling gehouden. In deze enquête zijn er over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan de inwoners van Zoetermeer. De Stadspeiling wordt jaarlijks gehouden. Elke twee jaar worden er in de Stadspeiling vragen gesteld over de gemeenteraad.

1.2 **respons**

Voor de stadspeiling 2020 zijn er drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van elk 4018 inwoners van 18 jaar en ouder. Voor de personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, penitentiaire inrichting, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende vragenlijsten (A, B of C) voorgelegd. De vragen over de gemeenteraad waren in vragenlijst C te vinden.

Op de aanbiedingsbrief van het onderzoek stond een inlogcode en een QR-code vermeld die gebruikt kon worden om de enquête digitaal in te vullen. Na 1,5 week is er een herinneringsbrief gestuurd met een papieren vragenlijst aan al degenen die tot dan toe nog geen enquête hadden ingevuld (digitaal of op papier). Daarna is er nog een herinnering gestuurd.

De vragen over het onderwerp gemeenteraad zijn in voldoende mate beantwoord door 1171 personen (760 respondenten vulden een digitale vragenlijst in en 411 respondenten een papieren vragenlijst).

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

1.3 **opzet rapport**

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd.

Aan het einde van het rapport is een drietal bijlagen opgenomen.

In de eerste bijlage staan de vragen die voor dit onderzoek gebruikt zijn. In bijlage twee staat een aantal tabellen die niet in het verslag zijn opgenomen.

De derde bijlage gaat over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage vier staan populatie, steekproef en respons naast elkaar.

2

INFORMATIEVOORZIENING

2.1 maandag raadsdag

Op maandag vinden de raads- en commissievergaderingen van de gemeente Zoetermeer plaats (maandag raadsdag). Bijna een kwart van de respondenten (24%) was hier voorafgaand aan het onderzoek van op de hoogte en meer dan driekwart (77%) niet.

In de volgende tabel staan ook de resultaten uit eerdere onderzoeken weergegeven. Dit jaar zijn er duidelijk minder respondenten op de hoogte van maandag raadsdag dan in de voorgaande onderzoeken.

Tabel 2.1 Aantal en percentage respondenten dat al of niet op de hoogte was van maandag raadsdag in 2014, 2016, 2018 en 2020

Op de hoogte van maandag raadsdag?	2014		2016		2018		2020	
	Aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal
Ja	335	27,5%	272	30,2%	339	31,1%	275	23,5%
Nee	881	72,5%	630	69,8%	751	68,9%	896	76,5%
Subtotaal	1216	100,0%	902	100,0%	1090	100%	1171	100%
Geen antwoord	7		2		8			
Totaal	1223		904		1098			

2.2 iBabs

De agenda en stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies worden elke week gepubliceerd op de website van de gemeente Zoetermeer in het raadsinformatiesysteem iBabs.

Van de 1154 respondenten die de vraag beantwoordden, zegt 81% geen agenda of stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies te bekijken. De meeste respondenten die de agenda en stukken wel eens bekijken doen dat, na hierover in het Streekblad gelezen te hebben. Slechts 3% bekijkt uit zichzelf naar de agenda en stukken van deze vergaderingen.

Tabel 2.2 Genoemde plek waar men wel eens de agenda en stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies bekijkt in % van het totaal aantal respondenten (n=1154)

**men mocht meer antwoorden invullen*

Genoemde plek:	Aantal keren genoemd	In% van het totaal aantal respondenten
Ja, na hierover in het Streekblad gelezen te hebben	167	14,5%
Ja, via verwijzing op de Facebookpagina van de gemeenteraad	11	1,0%
Ja, via verwijzing op het Twitteraccount van de gemeenteraad	2	0,2%
Ja, zelf (zonder verwijzing via het Streekblad, de Facebookpagina of het Twitteraccount van de gemeenteraad)	34	2,9%
Nee	944	81,3%
Totaal aantal respondenten: 1154		
Geen antwoord: 17		

2.3 bezoek aan een raads- en/of commissievergadering

Aan alle respondenten is gevraagd of ze in de afgelopen twee jaar wel eens een raads- of commissievergadering van de gemeente Zoetermeer bezochten.

Van de 1165 respondenten die de vraag invulden, zegt 4% (46 respondenten) in deze periode wel eens een dergelijke vergadering bezocht te hebben en 96% niet.

Aan alle 1155 respondenten, die nog geen raads- of commissievergadering bezochten, om wat voor reden dan ook, is gevraagd wat een reden zou kunnen zijn om deze wel te bezoeken.

Er zijn 71 respondenten die deze vraag niet beantwoordden. Van de overige 1048 respondenten geeft 24% (250 respondenten) een mogelijke reden voor bezoek aan. Uit de antwoorden blijkt dat een mogelijke reden voor bezoek vaak gaat over iets wat de respondenten direct raakt of in hun buurt/omgeving speelt. Zie bijlage 2 tabel X1.

In totaal zegt 44% (456 respondenten) dat er **geen** enkele reden is om dergelijke vergaderingen te bezoeken. De overige 342 respondenten (33%) weten niet of er een reden zou zijn om naar een raads- of commissievergadering te gaan.

2.4 interesse in besluitvormingstrajecten

De raad wil inwoners betrekken bij besluitvormingstrajecten. Daar hoort bij dat de gemeenteraad de inwoners informeert over onderwerpen die besproken worden en dat inwoners informatie over genomen besluiten kunnen krijgen. Bijvoorbeeld via internet, de krant en de digitale nieuwsbrief.

Net als in 2014, 2016 en 2018 is gevraagd of men geïnteresseerd is in deze informatie. In 2020 blijkt 55% wel geïnteresseerd te zijn in deze informatie en 45% niet. Dit komt overeen met het resultaat uit de eerdere onderzoeken zoals tabel 2.3 laat zien.

Tabel 2.3 Aantal en percentage respondenten dat al of niet geïnteresseerd is in informatie over onderwerpen die besproken worden en informatie over besluiten die genomen zijn in 2020 en ter vergelijking 2014, 2016 en 2018

Bent u geïnteresseerd in deze informatie?	2014		2016		2018		2020	
	Aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	Aantal	in % van het totaal
ja	659	55,4%	505	56,9%	609	56,4%	631	54,8%
nee	530	44,6%	383	43,1%	470	43,6%	521	45,2%
subtotaal	1189	100,0%	888	100,0%	1079	100,0%	1152	100,0%
geen antwoord	34		16		19		19	
totaal	1223		904		1098		1171	

In totaal vindt 16% van de respondenten dat de gemeenteraad hen voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen. Bijna een kwart (23%) vindt dat dit niet voldoende gebeurt. Het percentage respondenten dat van mening is dat de gemeenteraad hen voldoende informeert neemt af in de tijd zoals tabel 2.4 laat zien.

Tabel 2.4 Aantal en percentage respondenten dat al of niet van mening is dat de gemeenteraad hen voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten in 2020 en ter vergelijking 2014, 2016 en 2018

Vindt u dat de gemeenteraad u voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen?	2014		2016		2018		2020	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
ja	273	22,9%	199	22,4%	218	20,2%	189	16,3%
nee	227	19,0%	165	18,6%	212	19,6%	269	23,3%
weet niet	693	58,1%	525	59,1%	650	60,2%	698	60,4%
subtotaal	1193	100,0%	889	100,0%	1080	100,0%	1156	100,0%
geen antwoord	30		15		18		15	
totaal	1223		904		1098		1171	

Bijna een kwart van de respondenten (24% - 280 respondenten) die de vraag invulden (n=1156), heeft zelf wel eens actief gezocht naar informatie over besproken onderwerpen en/of genomen besluiten. De overige 76% deed dan niet. In 2018 zocht 28% wel eens actief naar deze informatie en deed 72% dat niet.

2.5 nieuwsbronnen voor informatie

Aan alle respondenten is gevraagd via welke nieuwsbron(nen) ze in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek informatie vernomen hebben over wat er zoal in raads- en commissievergaderingen besproken en/of besloten wordt.

De meest geraadpleegde nieuwsbron blijkt het Streekblad te zijn (45% van de respondenten). Daarna zijn de belangrijkste nieuwsbronnen AD Zoetermeer (21%) en de pagina Stadsnieuws in het Streekblad (20%). Bijna één op de drie respondenten (31%) zegt geen enkele nieuwsbron te hebben geraadpleegd voor deze informatie.

Tabel 2.5 Geraadpleegde nieuwsbron(nen) voor informatie uit raads- en commissievergaderingen in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek (n=1146)

- *men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde nieuwsbron:	aantal keren genoemd	in % van het totaal aantal respondenten
- Streekblad	516	45,0%
- AD Zoetermeer	245	21,4%
- Via publicatie op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad	229	20,0%
- Website van de gemeente Zoetermeer	112	9,8%
- TV West	97	8,5%
- Facebook gemeenteraad Zoetermeer	77	6,7%
- Radio West	53	4,6%
- Zoetermeers Dagblad	51	4,5%
- Digitale nieuwsbrief gemeenteraad	50	4,4%
- Zoetermeer Actief	45	3,9%
- Direct via een raadslid	42	3,7%
- Twitterberichten van de gemeenteraad Zoetermeer	22	1,9%
- Zoetermeer Fm Radio	21	1,8%
- Een andere lokale nieuwssite	19	1,7%
- Via een fractie	18	1,6%
- Anders, nl....(zie bijlage 2 tabel X3)	56	4,9%
- Geen enkele	359	31,3%

Totaal aantal respondenten dat een antwoord gaf: 1146

geen antwoord: 25 respondenten

2.6 www.raadzoetermeer.nl

Binnen de website van de gemeente Zoetermeer is een aparte site van de gemeenteraad (www.raadzoetermeer.nl). Naast het raadsinformatiesysteem iBabs kan men hier nog veel meer informatie van en over de gemeenteraad vinden.

Van de respondenten die de vraag invulden (1144 respondenten) zegt 5% (57 respondenten) naar informatie van en over de gemeenteraad gezocht te hebben. De overige 95% deed dat niet. Van deze 57 respondenten hebben er 55 ingevuld of ze toen vonden wat ze zochten. Iets meer dan driekwart van hen (77%) vond bij het laatste bezoek aan de site wel wat ze zochten en minder dan een kwart (23%) niet.

Van de 11 respondenten die iets *niet* konden vinden, hebben er 10 aangegeven wat ze niet konden vinden.

Genoemde informatie die men niet kon vinden:

• Besluit over grond naast Europaweg
• Bouwen in oosterheem
• De voorgenomen bouw van een torenflat hoek Zalkerbos/Speuldersbos
• Geen goede site. Navigatie leidt je steeds in rondjes. Veel hetzelfde. Drie keer.
• Hoe de Gemeente omgaat met "zwerffietsen" en fietsen voorzien van tie wraps
• Informatie over energietransitie
• Parkeerbeleid, bouw woontorens
• Wat er voor de ouderen wordt gedaan: v.b. probleemloos met de rollator over de trottoirs/stoepen gaan. Randstadrail trekt te snel op. Ouderen kunnen hun nek breken enz. enz. Junkies dicht bij huis. Enz..enz. Meer doen voor ouderen. Ik durf niet alleen op straat. Nog minder in de parken lopen. Die zijn totaal verlaten en de criminaliteit stijgt. Meer doen voor de veiligheid van ouderen.
• Weet ik niet meer precies
• Welke fracties/ vertegenwoordigers in de raad zitten en wat hun standpunten zijn

2.7 digitale nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief van de gemeenteraad is binnen de website van de gemeente op een aparte site van de gemeenteraad te lezen. Daarnaast kan men zich aanmelden voor toezending van deze digitale nieuwsbrief waarin informatie over actuele onderwerpen van de gemeenteraad staat.

In totaal vindt 60%, net als in 2014 en 2016 (55% in 2018), de digitale nieuwsbrief een geschikt medium voor weergave van actuele informatie over de gemeenteraad.

Tabel 2.6 Aantal en percentage respondenten dat al of niet van mening is dat de digitale nieuwsbrief een geschikt medium is om actuele informatie over de gemeenteraad te geven in 2014, 2016, 2018 en 2020

	2014		2016		2018		2020	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Digitale nieuwsbrief een geschikt medium voor actuele informatie over de gemeenteraad?								
Ja	714	59,5%	521	59,5%	595	54,8%	683	60,1%
Nee	162	13,5%	105	12,0%	120	11,0%	116	10,2%
Weet niet	324	27,0%	250	28,5%	371	34,2%	338	29,7%
Subtotaal	1200	100,0%	876	100,0%	1086	100,0%	1137	
Geen antwoord	23		28		12		34	
Totaal	1223		904		1098		1171	

In totaal zegt 36% van de respondenten die de vraag beantwoord hebben, de digitale nieuwsbrief te willen ontvangen (412 respondenten). Achter het antwoord op deze vraag stond vermeld dat men zich voor de digitale nieuwsbrief moet aanmelden via de website.

Het is interessant voor de Griffie om na te gaan of het aantal aanmeldingen voor de digitale nieuwsbrief via de website ten tijde van de Stadspeiling of daarna is toegenomen.

Tabel 2.7 Aantal en percentage respondenten dat de digitale nieuwsbrief van de gemeenteraad zou willen ontvangen in 2020

Willen ontvangen?	aantal	in % van het totaal
Ja (meld u dan aan via de website)	412	36,2%
Ik ben al geabonneerd	37	3,3%
Nee	688	60,5%
Subtotaal	1137	100,0%
Geen antwoord	34	
Totaal	1171	

2.8 vergaderingen via de website

Vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad in de raadzaal kan men via de gemeentelijke website live meekijken en/of achteraf bekijken op een zelfgekozen moment. Van de respondenten was 17% (11% in 2014 en 2016 en 14% in 2018) er van op de hoogte dat de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad al dan niet live via de gemeentelijke website te bekijken en/of beluisteren zijn. De bekendheid hiervan neemt in de tijd toe.

Tabel 2.8 Aantal en percentage respondenten dat er al of niet van op de hoogte was dat vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad live via de gemeentelijke website te bekijken en/of beluisteren zijn

Bekend?	2014		2016		2018		2020	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Ja	136	11,2%	100	11,4%	155	14,2%	197	17,3%
Nee	1075	88,8%	776	88,6%	933	85,8%	941	82,7%
Subtotaal	1211	100,0%	876	100,0%	1088	100,0%	1138	100,0%
Geen antwoord	12		28		10		33	
Totaal	1223		904		1098		1171	

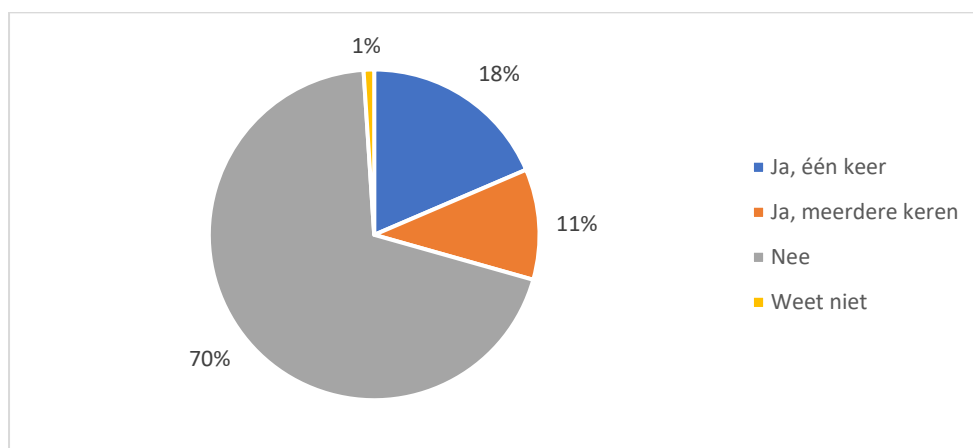
Alleen aan de 197 respondenten die op de hoogte waren van het live bekijken en/of beluisteren van de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad is gevraagd of ze wel eens een vergadering via de website bekeken en/of beluisterden. Dat blijkt 70% niet en 29% wel eens één of meer keren gedaan te hebben.

Tabel 2.9 Aantal en percentage respondent(en) dat al of niet wel eens een vergadering via de website bekeek of beluisterde in 2020 en ter vergelijking in 2014, 2016 en 2018*

*In 2018 in gevraagd naar de periode mei tot het onderzoek

Vergadering bekeken en/of beluisterd via de website?	2014		2016		2018		2020	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Ja, één keer	35	25,9%	20	20,0%	16	10,3%	36	18,6%
Ja, meerdere keren	15	11,1%	14	14,0%	15	9,7%	21	10,8%
Nee	84	62,2%	65	65,0%	122	78,7%	135	69,6%
Weet niet	1	0,7%	1	1,0%	2	1,3%	2	1,0%
Subtotaal	135	100,0%	100	100,0%	155	100,0%	194	100%
Geen antwoord	1						3	
Totaal	136						197	

Grafiek 1. Percentage respondent(en) in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek wel eens een vergadering van de commissies en/of gemeenteraad via de website heeft bekeken en/of beluisterd (n=194).

Aan alle respondent(en) die al of niet bekend waren met de live uitzendingen maar nog niet keken of luisterden en de vraag invulden (1072 respondent(en)), zegt 7%, nu ze weten dat het mogelijk is om de uitzendingen live en/of achteraf te beluisteren via de gemeentelijke website, dit een keer te gaan doen. De helft (50%) zegt dat misschien te gaan doen en 43% zegt niet te gaan kijken of luisteren.

2.9 Open Raad

De raad heeft in september 2019 een 'Open Raad' (open huis) georganiseerd in de raadzaal met leuke activiteiten voor jong en oud. Het doel was om een kijkje te nemen in de raadzaal en daarnaast kennis te maken met raadsleden.

Van de respondent(en) die de vraag beantwoordden (1131 respondent(en)) was 7% hiervan op de hoogte en 93% niet.

Als de raad weer een 'Open Raad' (open huis) zou organiseren, zegt 15% van de respondenten te overwegen om dan te komen. In totaal zegt 38% dit niet te overwegen en 47% zegt het niet te weten.

Wel vindt 59% van de respondenten dit wel een goede manier om een kijkje te komen nemen bij de raad. 8% vindt dit geen goede manier en één op de drie respondenten (33%) zegt niet te weten of ze dit al of niet een goede manier vinden.

2.10 'Wie ben ik?' berichten

De raadsleden hebben zich in 2019 aan de inwoners voorgesteld onder het kopje 'Wie ben ik?' op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad en op de Facebookpagina van de gemeenteraad.

Meer dan een kwart van de respondenten (27%) heeft deze berichten op de pagina Stadsnieuws van het Streekblad gelezen en slechts 2% op de Facebookpagina van de gemeenteraad.

Tabel 2.10 Aantal en percentage respondenten dat de 'Wie ben ik?' berichten al of niet via de pagina Stadsnieuws of de Facebookpagina van de gemeenteraad gelezen heeft

'Wie ben ik?' berichten gelezen:	Ja	Nee	Weet niet	Totaal
op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad?	26,5%	64,2%	9,4%	100% (n=1130)
op de Facebookpagina van de gemeenteraad?	2,3%	93,9%	3,8%	100% (n=1132)

3

INVLOED EN BETROKKENHEID

3.1 burgerinitiatief en spreekrecht

De inwoners van Zoetermeer kunnen op verschillende manieren invloed uitoefenen op het beleid in Zoetermeer. Twee manieren om dit bijvoorbeeld op formele wijze te doen zijn het burgerinitiatief en het spreekrecht.

Het burgerinitiatief houdt in dat inwoners een voorstel of onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kunnen plaatsen en in de vergadering kunnen meepraten over hun onderwerp.

Het spreekrecht houdt in dat inwoners voordat een raadsvergadering of commissievergadering begint vijf minuten kunnen spreken over een door hen aangemeld onderwerp.

Bij 46% van de respondenten was in 2020 wel en bij 54% van de respondenten niet bekend dat ze op deze manier(en) invloed kunnen uitoefenen op de politieke besluitvorming. Deze percentages komen overeen met die uit de vier voorgaande onderzoeken.

Tabel 3.1 Aantal en percentage respondenten dat er van op de hoogte was dat men via het burgerinitiatief en het spreekrecht invloed kan uitoefenen op de politieke besluitvorming in 2020 en ter vergelijking 2011, 2014, 2016 en 2018

Op de hoogte?	2011		2014		2016		2018		2020	
	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %
Ja	571	46,7%	562	46,8%	405	46,3%	497	45,8%	517	45,8%
Nee	652	53,3%	638	53,2%	470	53,7%	587	54,2%	613	54,3%
Subtotaal	1223	100,0%	1200	100,0%	875	10,0%	1084	100%	1130	100%
Geen antwoord	15		23		29		14		41	
Totaal	1238		1223		904		1098		1171	

3.2 persoonlijk contact met een of meer Zoetermeerse raadsleden

Ook persoonlijk contact met een of meer raadsleden is een manier om invloed uit te oefenen op de politieke besluitvorming.

In totaal zegt 5% (6% in 2018 en 5% in 2016) van de respondenten in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek wel eens persoonlijk contact te hebben gehad met een of meer Zoetermeerse raadsleden met het doel om invloed uit te oefenen. De overige 95% van de respondenten die de vraag invulden (n=1131), had geen persoonlijk contact.

Aan alle 52 respondenten die persoonlijk contact hadden, is gevraagd hoe ze het raadslid waarmee ze de laatste keer contact hadden, hebben benaderd.

Uit de volgende tabel blijkt dat relatief de meeste respondenten die de vraag invulden (35%) het betreffende raadslid persoonlijk aanspraken tijdens een bijeenkomst. Daarnaast benaderden de meeste respondenten het betreffende raadslid via e-mail (23%).

Tabel 3.2

Wijze van benadering van het raadslid waarmee men de laatste keer contact had
(n=52)

Wijze van benadering	Aantal	In % van het totaal
Via de website van de gemeente	2	4,2%
Via de website van een politieke partij	4	8,3%
Via sociale media	5	10,4%
Via e-mail	11	22,9%
Persoonlijk aangesproken, bijvoorbeeld tijdens een bijeenkomst	17	35,4%
Gebeld	4	8,3%
Anders	5	10,4%
Subtotaal	48	100,0%
Niet ingevuld	4	
Totaal	52	

Alleen aan de respondenten die via een website, sociale media, e-mail of op een andere wijze een raadslid benaderden (22 respondenten), is gevraagd of ze naar hun idee snel genoeg reactie kregen. In totaal kregen 15 van hen naar eigen zeggen snel genoeg een reactie (68%). In totaal hadden drie respondenten ten tijde van het onderzoek nog geen reactie gehad en vonden er drie dat de reactie te lang duurde. Eén respondent kon er nog niet over oordelen omdat deze pas kort voor het onderzoek contact had gehad met een raadslid.

Van degenen die een reactie kregen (18 respondenten), is 82% tevreden over deze reactie en 18% niet.

Het gegeven antwoord mocht worden toegelicht. Dat hebben acht respondenten gedaan.

• <i>Alle vragen werd goed onderbouwd beantwoord</i>
• <i>Duidelijk en snel</i>
• <i>Heeft zijn invloed laten gelden, en het probleem was vrij snel opgelost!</i>
• <i>Men reageert en gaat oprecht in gesprek.</i>
• <i>Raadslid wonen heeft direct geantwoord. helaas de afdeling wonen heeft niets van zich laten horen.</i>
• <i>Snel reactie van ontvangst en voortgang, nog in behandeling.</i>
• <i>Soms te vaag en weinig concreet</i>
• <i>Werd gewoon ambtelijke molens in gestuurd. Geen enkele reactie gekregen sindsdien op een gevaarlijk verkeerssituatie. Geen reactie anders dan ontvangst.</i>

3.3 Uitspraken

Aan het einde van de vragenlijst is er een aantal uitspraken aan de respondenten voorgelegd waarbij ze moesten aangeven in hoeverre ze het daar mee eens waren.

In de volgende tabel staat een overzicht van de resultaten bij alle uitspraken.

Driekwart van de respondenten (72% in 2018 en 76% in 2016) is het (helemaal) eens met de uitspraak 'ik vind het belangrijk dat de raadsleden direct aanspreekbaar en benaderbaar zijn'. Daarnaast is 51% net als in 2018 (46% in 2016) van mening dat ze gestemd hebben en het verder overlaten aan de gemeenteraad.

Iets minder dan een kwart van de respondenten (23%) zegt zich een betrokken inwoner te voelen.

Tabel 3.3 Mening van de respondenten over een aantal uitspraken over het contact tussen de burger en de gemeenteraad

Uitspraak:	(helemaal) mee eens	niet eens/ niet oneens	(helemaal) mee oneens	geen mening	aantal
Ik vind het belangrijk dat de raadsleden direct aanspreekbaar en benaderbaar zijn	75,3%	8,2%	1,8%	14,7%	100,0% (n=1097)
Raadsleden weten voldoende af van wat er leeft onder de Zoetermeerse bevolking	24,4%	25,5%	7,8%	41,5%	100,0% (n=1088)
Je kunt raadsleden goed bereiken voor vragen en opmerkingen	17,0%	18,9%	3,4%	60,8%	100,0% (n=1083)
Ik weet bij wie ik terecht kan als ik een vraag wil stellen aan de gemeenteraad	17,9%	19,9%	27,9%	34,3%	100,0% (n=1090)
Ik voel me vertegenwoordigd door de gemeenteraad	16,4%	28,7%	13,7%	40,8%	100,0% (n=1087)
Als ik dat echt wil, kan ik besluiten van de gemeenteraad beïnvloeden	18,2%	24,0%	19,9%	38,0%	100,0% (n=1084)
Ik heb gestemd en laat het verder aan de gemeenteraad over	50,5%	19,1%	8,0%	22,4%	100,0% (n=1096)
Ik voel mij een betrokken inwoner	22,8%	38,6%	18,1%	20,6%	100,0% (n=1093)

BIJLAGE 1 Vragenlijst gemeenteraad

GEMEENTERAAD

INFORMATIE

43. Op maandag vinden de raads- en commissievergaderingen van de gemeente Zoetermeer plaats ('maandag raadsdag').

Wist u dit?

1. ja
 2. nee

44. De agenda en stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies worden elke week gepubliceerd op de website van de gemeente Zoetermeer in het raadsinformatiesysteem iBabs.

Bekijkt u de agenda en/of bijbehorende stukken wel eens in iBabs?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- ja, na hierover in het Streekblad gelezen te hebben
 ja, via verwijzing op de Facebookpagina van de gemeenteraad
 ja, via verwijzing op het Twitteraccount van de gemeenteraad
 ja, zelf (zonder verwijzing via het Streekblad, de Facebookpagina of het Twitteraccount van de gemeenteraad)
 nee omdat:

45. Heeft u in de afgelopen twee jaar wel eens een raads- of commissievergadering van de gemeente Zoetermeer bezocht?

1. ja → ga naar vraag 47
 2. nee

46. Wat zou voor u een reden kunnen zijn om een raads- of commissievergadering te bezoeken?

1. mogelijke reden:

2. weet niet
 3. geen

47. De raad wil u betrekken bij besluitvormingstrajecten. Daar hoort bij dat de gemeenteraad u informeert over onderwerpen die besproken worden en dat u informatie over de genomen besluiten kunt verkrijgen. Bijvoorbeeld via internet, de krant en de digitale nieuwsbrief.

Bent u geïnteresseerd in deze informatie?

1. ja
 2. nee

48. **Vindt u dat de gemeenteraad u voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen?**

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

49. **Heeft u zelf wel eens actief gezocht naar informatie over besproken onderwerpen en/of genomen besluiten?**

- 1. ja
- 2. nee

50. **Via welke nieuwsbronnen heeft u in de afgelopen twaalf maanden informatie vernomen over wat er in raads- en commissievergaderingen besproken en/of besloten wordt?**

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- direct via een raadslid
- via een fractie
- digitale nieuwsbrief gemeenteraad
- Twitterberichten van de gemeenteraad Zoetermeer
- Facebookpagina van de gemeenteraad Zoetermeer
- via de website van de gemeente
- via publicaties op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad
- Streekblad
- AD Zoetermeer
- Zoetermeer Actief
- Zoetermeers Dagblad
- Zoetermeer Fm Radio
- Radio West
- TV West
- een andere lokale nieuwssite
- anders, namelijk:

- geen enkele

51. Binnen de website van de gemeente Zoetermeer is een aparte site van de gemeenteraad (www.raadzoetermeer.nl). Naast het raadsinformatiesysteem iBabs kunt u hier nog veel meer informatie van en over de gemeenteraad vinden.

Heeft u hier wel eens gezocht naar informatie over de gemeenteraad?

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 54

52. **Heeft u bij uw laatste bezoek kunnen vinden wat u zocht?**

- 1. ja → ga naar vraag 54
- 2. nee

53. Welke informatie heeft u niet kunnen vinden?

54. U kunt binnen de website van de gemeente Zoetermeer op de aparte site van de gemeenteraad ook de digitale nieuwsbrief van de raad lezen. Daarnaast is het mogelijk u aan te melden voor toezending van deze digitale nieuwsbrief. In de digitale nieuwsbrief staat informatie over actuele onderwerpen van de gemeenteraad.

Vindt u een digitale nieuwsbrief een geschikt medium om actuele informatie over de gemeenteraad te geven?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

55. Zou u de digitale nieuwsbrief willen ontvangen?

- 1. ja (Meld u dan aan via de website)
- 2. ik ben al geabonneerd
- 3. nee

56. Vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad in de raadzaal kunt u via de gemeentelijke website live meekijken en/of achteraf bekijken op een zelf te bepalen moment.

Wist u dat u de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad al dan niet live via de gemeentelijke website kunt bekijken en/of beluisteren?

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 58

57. Heeft u wel eens een vergadering via de website bekeken en/of beluisterd?

- 1. ja, één keer → ga naar vraag 59
- 2. ja, meerdere keren → ga naar vraag 59
- 3. nee
- 4. weet niet

58. Nu u weet dat het mogelijk is uitzendingen van de commissies of gemeenteraad live en/of achteraf te bekijken of te beluisteren via de gemeentelijke website, gaat u dit dan een keer doen?

- 1. ja
- 2. misschien
- 3. nee

59. De raad heeft in september vorig jaar een 'Open Raad' (open huis) georganiseerd in de raadzaal met leuke activiteiten voor jong en oud. Het doel was om een kijkje te nemen in de raadzaal en daarnaast kennis te maken met raadsleden.

Wist u dat de raad dit georganiseerd heeft?

- 1. ja
- 2. nee

60. Als de raad weer een 'Open Raad' (open huis) organiseert, overweegt u dan te komen?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

61. Vindt u dit een goede manier om een kijkje te komen nemen bij de raad?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

De raadsleden hebben zich in 2019 aan u voorgesteld onder het kopje 'Wie ben ik?' op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad en op de Facebookpagina van de gemeenteraad.

62. Heeft u de 'Wie ben ik' berichten gelezen op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

63. Heeft u de 'Wie ben ik' berichten gelezen op de Facebookpagina van de gemeenteraad?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

INVLOED EN BETROKKENHEID

64. Als inwoner kunt u op verschillende manieren invloed uitoefenen op het beleid in Zoetermeer. Twee manieren om dit bijvoorbeeld op formele wijze te doen, zijn het burgerinitiatief en het spreekrecht.

Het burgerinitiatief houdt in dat u een voorstel of onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kunt plaatsen en in de vergadering kunt meepraten over uw onderwerp.

Het spreekrecht houdt in dat u voordat een raadsvergadering of commissievergadering begint vijf minuten kunt spreken over een door u aangemeld onderwerp.

Wist u dat u op deze manier(en) invloed kunt uitoefenen op de politieke besluitvorming?

- 1. ja
- 2. nee

65. Ook persoonlijk contact met één of meer raadsleden is een manier om invloed uit te oefenen. U kunt hen altijd benaderen over elk onderwerp dat u wilt bespreken.

Heeft u in de afgelopen twaalf maanden wel eens persoonlijk contact gezocht met één of meer Zoetermeerse raadsleden met het doel om invloed uit te oefenen?

- 1. ja
- 2. nee

→ ga naar vraag 69

66. Hoe heeft u dit raadslid/ deze raadsleden benaderd?

LET OP: heeft u meer dan eenmaal contact gezocht met een raadslid?
Geef dan antwoord over de laatste keer dat u contact zocht.

- 1. via de website van de gemeente
- 2. via de website van een politieke partij
- 3. via sociale media
- 4. via e-mail
- 5. persoonlijk aangesproken, bijvoorbeeld tijdens een bijeenkomst → ga naar vraag 69
- 6. gebeld → ga naar vraag 69
- 7. anders

67. Vindt u dat u snel genoeg een reactie kreeg?

- 1. ja
- 2. nee: dat duurde mij te lang
- 3. nee: ik heb nog geen reactie gehad → ga naar vraag 69
- 4. niet van toepassing: ik heb nog maar kort geleden contact gezocht → ga naar vraag 69

68 a. Bent u tevreden over deze reactie?

- 1. ja
- 2. nee

b. Wilt u uw antwoord toelichten?

69. Wilt u hieronder bij iedere uitspraak aangeven in hoeverre u het daarmee eens bent?

	1 helemaal mee eens	2 mee eens	3 niet eens/ niet oneens	4 mee oneens	5 helemaal mee oneens	6 geen mening
- ik vind het belangrijk dat raadsleden direct aanspreekbaar en/of benaderbaar zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- raadsleden weten voldoende af van wat er leeft onder de Zoetermeerse inwoners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- je kunt raadsleden goed bereiken voor vragen en opmerkingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- ik weet bij wie ik terecht kan als ik een vraag wil stellen aan de gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- ik voel me vertegenwoordigd door de gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- als ik dat echt wil, kan ik besluiten van de gemeenteraad beïnvloeden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- ik heb gestemd en laat het verder aan de gemeenteraad over	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- ik voel mij een betrokken inwoner	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BIJLAGE 2. TABELLEN

Tabel X1. Genoemde reden om de agenda en stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies die elke week gepubliceerd worden op de website van de gemeente Zoetermeer in het raadsinformatiesysteem iBabs niet te lezen.

Nee, omdat:	Aantal keren genoemd
'T hoeft niet.	1
Alleen wanneer ik info nodig heb.	1
Als t belangrijk is dan staat t wel in de krant.	1
Andere prioriteiten.	1
Ben niet zo digitaal geschoold (leeftijd).	1
Blijkbaar niet geïnteresseerd.	1
Boeit niet	2
Dat laat ik aan mijn partner over	1
Dat niet zo mijn interesse heeft.	1
Dat zou ik alleen doen als het iets betreft waar ik interesse in heb. Maar ik weet dat je de vergaderingen ook kunt volgen en de stukken kunt bekijken.	1
De lokale politiek mij te weinig interesseert. Ibabs zegt mij dan ook niets.	1
De taal vaak langdradig en moeilijk is en ik geen tijd heb.	1
Denk ik niet aan.	1
Digibeet.	1
E.e.a. Niet van toepassing is voor mij.	1
Er geen aanleiding is dat te doen.	1
Er niet bij stil sta om dit te gaan lezen	1
Er weinig wordt gepubliceerd over hetgeen wordt besproken in de raad en commissies. Streekblad wordt vaak niet bezorgd en bevat weinig toegankelijke journalistieke informatie.	1
Geen behoefte aan	3
Geen behoefte aan en tijd voor	1
Geen belang bij.	1
Geen computer.	1
Geen detail interesse	1
Geen Facebook en twitter	1
Geen idee.	6
Geen idee dat het kon en wat er besproken wordt.	2
Geen interesse	124
Geen interesse en geen tijd.	3
Geen interesse en investeer in hummus	1
Geen interesse en waar te vinden	1
Geen interesse in iBabs	1

Geen interesse of noodzakelijkheid geweest.	1
Geen interesse via dit kanaal.	1
Geen interesse/ geen wetenschap	1
Geen interesse/weinig tijd.	1
Geen kennis van gehad.	1
Geen reden	7
Geen reden/ geen tijd	1
Geen reden, ik lees belangrijke dingen in het Streekblad	1
Geen tijd	17
Geen tijd en energie voor	1
Geen tijd/interesse	3
Geen tijd/interesse, wist ook niet van het bestaan.	1
Geen zin.	1
Genoeg heb van [niet goed leesbaar] in bladen.	1
Gezien mijn leeftijd heeft politiek steeds minder mijn belangstelling. Steeds ongeloofwaardiger en meer eigen/partij belang dan algemeen belang.	1
Heb er nooit aan gedacht om het te bekijken	1
Het interesse mij niet zo om stukken van vergadering te lezen van de gemeenteraad en raadscommissies.	1
Het me onvoldoende bezighoudt	1
Het niet ken	3
Het staat te ver van mij af; het taalgebruik spreekt niet aan	1
Het streekblad wordt slecht bezorgd of komt te laat.	1
Het te veel moeite en tijd kost	1
I did not know about it until now	1
I haven't heard of it before. I also just recently started taking dutch courses to understand most of the official documents.	1
I was not aware and i don't use platform such as facebook and twitter	1
I.v.m. Invaliditeit en het niet weten.	1
IBabs werkt niet goed. Crasht.	1
Ibabs/ wat is dat???	3
Ik alleen via het streekblad hierover bij lees.	1
Ik andere prioriteiten heb	1
Ik ben momenteel niet erg betrokken bij (lokale) politiek.	1
Ik daar geen interesse in heb of tijd voor vrij maak	1
Ik daar geen tijd voor heb vanwege het mijn gezondheid	1
Ik daar nooit aan denk	1
Ik daar weinig interesse in heb	1
Ik de info in het streekblad voor mij voldoende vind.	1
Ik denk dat het geen zin heeft	1
Ik denk er niet aan.	1
Ik deze linkse bende niet kan beïnvloeden	1

Ik digibeet ben en niet in politiek geloof. De politiek in Zoetermeer is veel te weinig gericht op haar inwoners.	1
Ik dit niet interessant vind.	1
Ik dit niet wist	17
Ik doe niet aan sociale media.	1
Ik er de tijd niet voor neem.	1
Ik er niet aan denk, te weinig interesse kennelijk.	1
Ik er niet aan denk. Zou ik wel vaker moeten doen. Info krijg ik vanuit mijn werk.	1
Ik er niet in geïnteresseerd ben.	1
Ik er niet op de hoogte was	1
Ik er niets over weet en ook niet echt mijn best doe om hier meer informatie over te vergaren.	1
Ik er nog nooit van gehoord had.	3
Ik er toch geen vat op heb. Motie: handhaven door de politie van motorgeluid boven toegestane decibels op de Afrikaweg!!	1
Ik er vrijwel nooit aan denk	1
Ik geen Facebookpagina heb.	1
Ik geen interesse heb in bestuur en politiek.	1
Ik geen kranten lees.	1
Ik haat lezen en niet interessant.	1
Ik had geen idee dat t kon	1
Ik heb door een druk (gezins)leven amper tijd om mij op de hoogte te stellen van de lokale politiek.	1
Ik heb geen Facebook en ook geen twitter. Het Streekblad lees ik hoogst zelden.	1
Ik heb geen internet en geen Wi-Fi en geen laptop.	1
Ik heb nog nooit van iBabs gehoord.	1
Ik heb te weinig tijd om het te volgen. Wel lees ik soms de koppen van het Streekblad, om toch een beetje bij te blijven.	1
Ik heb/maak er geen tijd voor.	1
Ik het in de krant lees.	1
Ik het liever in het Streekblad lees, maar helaas kan dat niet meer.	1
Ik het niet wist	4
Ik het voornaamste in het Streekblad lees.	1
Ik het zelf al erg druk heb. Vind het wel goed dat het te raadplegen is mocht ik ergens meer over willen weten	1
Ik hier geen gebruik van maak	1
Ik hier geen interesse en/of tijd voor heb.	1
Ik hier geen interesse in had en daardoor niet eens wist dat het kon	1
Ik hier geen tijd voor heb.	1
Ik hier niet bekend mee ben	2
Ik houd me daar niet mee bezig.	1
Ik ken iBabs niet	13
Ik krijg bijna nooit een streekblad (geen bezorging in onze wijk)	1
Ik laat het politiek aan de mensen die daar meer verstand van hebben.	1
Ik lees alleen wat in het Streekblad vermeld staat	6

Ik lees het nu voor de 1e keer	1
Ik lees wel de publicaties in het streekblad maar die zijn geen aanleiding om in iBabs te kijken.	1
Ik me daar niet mee bezig houdt.	1
Ik me denk ik niet zo geëngageerd voel. Ben druk in en om huis en met aandacht voor de natuur en creatieve activiteiten en lezen en zit niet graag achter computer.	1
Ik me er nooit in verdiept heb	1
Ik me hier niet heel erg mee bezig hou.	1
Ik niet eens wist dat dit kon, en gewend ben dat informatie vanuit overheidsinstellingen nodeloos ingewikkeld verwoord is.	1
Ik niet heel erg in politiek geïnteresseerd ben	1
Ik niet met een computer kan werken.	1
Ik niet op de hoogte was dat dit systeem bestond	1
Ik niet van de vergaderingen af wist. Desondanks zal ik ze niet snel lezen	1
Ik niet weet hoe dat moet	2
Ik niet wist dat dat toegankelijk was, maar ik heb er ook geen tijd voor om uitgebreid te bekijken, en mocht ik er een mening over hebben kan ik daar toch niks mee.	1
Ik niet wist dat die informatie daar terug gevonden kon worden.	1
Ik niet wist dat dit bestond en ik heb geen interesse.	1
Ik niet wist dat dit mogelijk was en verder heb ik ook niet echt interesse eigenlijk	1
Ik niet wist dat het beschikbaar was voor publiek	1
Ik niet wist dat het bestond, nu ik het weet ga ik er waarschijnlijk ook niet naar kijken, omdat mijn interesse daar niet ligt.	1
Ik onvoldoende daarbij betrokken ben.	1
Ik richt mij vooral op de landelijke politiek. Het zou wel moeten.	1
Ik snap Nederlands niet zo goed.	1
Ik spreek geen Nederlands	1
Ik te kort hier woon	1
Ik te veel mentale problemen heb om me hierin te verdiepen.	1
Ik vind dit niet interessant	1
Ik voldoende info in het streekblad vind.	1
Ik volg het niet	1
Ik voor dit onderwerp onvoldoende belangstelling heb.	1
Ik was daar niet van op de hoogte.	1
Ik was niet op de hoogte.	1
Ik weet/ wist het niet (dat het bestaat)	47
Ik weinig vertrouwen heb in gemeentelijke politiek.	1
Ik wist dit niet en heb niet zo veel interesse.	2
Ik wist er niets van en heb geen tijd.	1
Ik wist het niet en heb er toch weinig of geen invloed op.	1
Ik wist niet dat het bestond, streekblad ontvang ik niet nee/ nee sticker en geen lid van account gemeenteraad twitter en facebook	1

Ik wist niet van het raadsinformatiesysteem.	1
Ik woon hier net een jaar. Ben jij niet bewust van dergelijke media.	1
Ik woon nog maar zo kort in Zoetermeer.	1
Ik word liever geïnformeerd via het Streekblad.	1
Ik zelf een keer voor de gemeenteraad heb gesproken namens een stichting. Het zit in onze mooie gemeente een beetje vast qua de dynamiek in de hulpverlening. Er wordt hard gewerkt zonder richtingaanwijzer. In de tussentijd groeien de problemen van mensen tot ongekende hoogte.	1
Kan mij niet boeien.	1
Ken het bestaan niet en geen interesse	1
Ken het niet /wist het niet	55
Komt er niet van.	2
Las het vroeger in het Streekblad	1
Leeftijd	1
Mijn interesse daarvoor onvoldoende is om daar tijd in te investeren.	1
Mis de stukken sinds ze niet meer in het Streekblad staan, jammer.	1
Neen, dat behoort niet tot mijn taak. De gemeenteraad moet dat doen. Zij zijn daarvoor aangewezen c.q. benoemd.	1
Niet altijd even interessant	1
Niet echt in geïnteresseerd.	2
Niet echt mee bezig.	1
Niet eerder van gehoord	2
Niet geweten dat deze daar beschikbaar zijn.	1
Niet interessant genoeg/te druk	1
Niet op de hoogte, ik had er weinig info over.	1
Niet relevant	1
Niet van toepassing	1
Niet zo thuis op sociaal media.	1
Niks interessants om te lezen	1
Nog geen informatie gekregen over "iBabs".	1
Nog niet nodig gevonden.	1
Nog nooit moeite genomen om te bekijken	1
Nog nooit van gehoord. Ik weet als ICT'er wel dat iBabs een digitale tool is om vergaderingen te notuleren.	1
Nooit aan gedacht.	3
Nooit aan toegekomen tot nu toe	1
Nooit geweten dat het kon	1
Nooit geweten waar we die kunnen vinden	1
Nooit over nagedacht	1
Nooit van gehoord en geen interesse	1
Nooit van gehoord of gelezen.	1
Nooit van gehoord! En ik ben niet zo van de computers.	1
Nooit van iBabs gehoord	7

Nooit van iBabs gehoord en facebook en twitter gebruik ik niet streekblad is altijd te laat of komt niet	1
Omdat ik eigenlijk tevreden ben.	1
Omdat ik er niet vanaf wist en er ook geen behoefte aan heb	1
Omdat ik niet over internet beschik.	2
Omdat mij niet bekend was	1
Omdat ondergetekende hiervan niet wordt geïnformeerd	1
Op dit moment zie ik er geen belang in.	1
Slechts eenmaal aanwezig vanwege theaterzaken.	1
Sta er niet bij stil om dat te doen.	1
Te druk met zorg mantelzorger voor mijn man.	1
Te druk.	1
Te oud, ben 90 jaar.	1
Te veel gedoe.	1
Te weinig belangstelling/ interesse	3
Te weinig betrokkenheid van mijn kant	1
Te veel info niet relevant voor mij	1
Vanuit mijn werk heel soms, maar niet als privépersoon	1
Veel geleuter om niks	1
Veel te oud hiervoor.	1
Vergeten; toch te weinig urgentie	1
Weinig tijd.	1
Wij hadden geen reden om de website te bezoeken.	1
Wij hebben geen computer.	1
Wij wonen hier pas 2 maanden.	1
Wij zijn hier pas komen wonen en wisten dit nog niet.	1
Wist ik niet en geen interesse	2
Wist ik niet, voel mij niet verbonden aan Zoetermeer.	1
Wist niet van het bestaan. Streekblad wordt niet meer bezorgd	1
Zinloos	1
Zit niet zo dikwijls	1

Tabel X2. Genoemde reden om een raads- of commissievergadering te bezoeken

Genoemde reden:	Aantal
Aangeven dat er betere speeltuinen moeten komen.	1
Aanpassing beleid ophalen huisvuil.	1
Aanpassingen in mijn wijk aanpassingen beleid t.a.v. veiligheid of wonen.	1
Actief burgerschap.	1
Agenda met punten welke van toepassing zijn voor mezelf en mijn omgeving.	1
Algemene interesse, zaken die mij of mijn wijk aangaan.	1
Als de gemeente iets aangrijpends in onze wijk wilde veranderen.	1
Als een onderwerp aan de orde zou zijn die me direct raakt.	1
Als er belangrijke dingen aan de orde zijn waar ik direct belang bij zou hebben over bijvoorbeeld dingen in de straat of buurt.	1
Als er belangrijke veranderingen in de directe omgeving plaats vinden.	1
Als er een onderwerp is dat mijn persoonlijke situatie betreft.	1
Als er een onderwerp is waarop ik moet ageren.	1
Als er een onderwerp op het programma staat dat mij interesseert. Ik wist niet dat het mogelijk was dit bij te wonen.	1
Als er een onderwerp wordt behandeld dat mijn interesse heeft of mij(n woonomgeving) direct aangaat.	1
Als er een punt op de agenda staat wat voor mij interessant is.	1
Als er gestemd wordt over bv dat een Wijktuin zou verdwijnen voor bebouwing. Of iets anders wat een nadele van de natuur zou zijn.	1
Als er iets belangrijks over mijn directe woonomgeving besproken wordt.	1
Als er iets belangrijks speelt, waar mijn interesse ligt.	1
Als er iets besloten dreigt te worden waar ik volledig niet achter sta.	1
Als er iets besproken moet worden waar ik interesse of belang bij heb.	1
Als er iets besproken wordt wat mij direct aangaat.	1
Als er iets dicht bij mijn woonplek aan de orde is.	1
Als er iets speelt dat me raakt of invloed heeft op mijn leven.	1
Als er iets speelt in mijn directe omgeving of bij een club waarvoor ik actief ben.	1
Als er iets voor mijn nabije woonomgeving wordt besloten.	1
Als er iets wat mijn interesse of belang heeft behandeld wordt.	1
Als er iets wordt besproken dat mij/mijn omgeving betreft.	1
Als er zaken worden besproken die mijn directe leefomgeving aangaan.	1
Als het betrekking op mij of mijn omgeving heeft.	1
Als het direct invloed heeft op mijn (leef) omgeving.	1
Als het direct betrekking heeft op mijn leefomgeving.	1
Als het een aangelegenheid betreft die mijn welbevinden direct beïnvloedt.	1
Als het een onderwerp betreft die mij direct negatief betreft.	1
Als het een onderwerp betreft wat me persoonlijk raakt.	1
Als het gaat om betrekking ons leven.	1
Als het gaat over dat mij raakt en waar ik sterke mening over heb.	1
Als het gaat over een onderwerp waar ik in studie o.i.d. mee in aanraking ben gekomen en het voor mij relevant is.	1

Als het iets betreft waar de mensen invloed zouden kunnen uitoefenen.	1
Als het mijn situatie raakt of iets dat ik belangrijk vind.	1
Als het om een onderwerp gaat dat belangrijk voor mij is, en ik op de hoogte ben van het waar/wanneer.	1
Als het om iets ging wat mij persoonlijk aan zou gaan/ een onderwerp waar ik iets mee heb.	1
Als het om mijn eigen buurt gaat.	1
Als het om mijn eigen buurt zou gaan.	1
Als het onderwerp mij persoonlijk zeer aan het hart zou gaan en ik zou vrezen dat het de verkeerde kant op gaat.	1
Als het over mijn vereniging zou gaan (scouting Ashanti te Zoetermeer).	1
Als het persoonlijk relevant is.	1
Als het relevant is voor mijn directe woonomgeving.	1
Als het voor mij interessant is.	1
Als het vraagstuk wat specifiek over mijn wijk of buurt gaat.	1
Als iets je persoonlijks raakt.	1
Als iets mij persoonlijk betreft/raakt.	1
Als ik als bewoner invloed kan uitoefenen of de inhoud/ inspraak.	1
Als ik daadwerkelijk dreig van het gas te worden gehaald. Of ander repressief beleid dat ingaat tegen mijn persoonlijke vrijheden/keuzes.	1
Als ik daarover geïnformeerd zou worden en het onderwerp spreekt mij aan.	1
Als ik dan ook invloed zou hebben.	1
Als ik een agenda t.a.v. De onderwerpen ontvang.	1
Als ik een belang heb bij een van de agendapunten.	1
Als ik er belang bij mocht hebben.	1
Als ik er persoonlijk direct belang bij zou hebben.	1
Als ik het ergens niet eens mee ben.	1
Als ik het gevoel zou hebben er iets mee op te schieten.	1
Als ik iets voor anderen zou kunnen betekenen.	1
Als ik invloed kan uit oefenen op de vergadering.	1
Als ik me ooit verveel.	1
Als ik meer wil weten over een bepaald onderwerp.	1
Als ik mij persoonlijk betrokken voel bij een bepaald onderwerp of een bepaald onderwerp heel erg belangrijk vindt.	1
Als ik weet dat er gesproken gaat worden over een onderwerp waar we invloed op uit kunnen oefenen en een onderwerp waar ik meer over zou willen weten.	1
Als ik wist waar en wanneer het is.	1
Als mijn bezoek iets toe zou voegen.	1
Als mijn woonomstandigheden verslechterd dreigen te raken.	1
Als ze geld uitdelen.	1
Als ze iets bespreken wat echt gelijk op mij aansluit.	1
Ambtenaren aansporen harder te werken met minder mensen te doen.	1
Behandeling zaken die in de buurt spelen.	1
Behoud van de wijk/schooltuinen. Tegen een 3e container.	1
Belang voor mijzelf of mijn buurt.	1

Belangen.	1
Belanghebbende.	1
Belangrijk onderwerp dat mij aangaat.	1
Belangrijke ingrijpende veranderingen/aanpassingen.	1
Belangrijke onderwerp voor mij.	1
Belangrijke punten die mij aangaan/betreffen.	1
Belangrijk onderwerp.	1
Belangstelling.	1
Beleid op gebied van groenvoorzieningen, woningbouw, parkeren	1
Besluiten omtrent woonomgeving.	1
Besluiten rond de nieuwe locatie entree en de Afrikaweg.	1
Besluiten rondom of in de nabijheid van de woonomgeving of ten koste van het milieu.	1
Besluitvorming buurt en voorzieningen, m.n. Cultureel.	1
Besluitvorming/regelgeving.	1
Bestemmingsplan rondom ons huis.	1
Bestemmingsplan van mijn woonwijk.	1
Bestemmingsplannen en toekomstvisie.	1
Bezuinigingen in de zorg.	1
Bij bedreiging van vogelgebieden.	1
Bij beslissingen over projecten.	1
Bij een voor ons belangrijk onderwerp welke wellicht niet goed genoeg behartigt/vertegenwoordigd wordt.	1
Bij onderwerp die mij persoonlijk aangaat	1
Bijwonen van de discussie over een voor mij relevant onderwerp op de agenda.	1
Bouw in Oosterheem.	1
Bouw van moskee om de hoek.	1
Bouwplannen in de buurt.	1
Corona maatregelen.	1
Cultuur beleid vind ik mager vertegenwoordigd. Dat vind ik heel jammer.	1
Curiositeit.	1
Dan moeten de agendapunten in mijn straatje liggen, dus het moet een meerwaarde hebben.	1
Dat de gemeente bouwplannen heeft daar waar ik het niet wil.	1
Dat ik me betrokken en aangesproken voel bij het onderwerp.	1
De reden zou kunnen zijn dat ze een onderwerp behandelen zoals afval stofbeleid en daar je mening over willen geven.	1
Debat over groen in de stad.	1
Direct persoonlijk belang.	1
Directe betrokkenheid onderwerpen.	1
Druk met school.	1
Een direct buurt of persoonlijk belang.	1
Een ingrijpende verandering in mijn directe woonomgeving.	1
Een onderwerp dat mij zeer betreft.	1
Een onderwerp dat van direct belang is voor mij.	1

Een onderwerp waar ik een duidelijke mening over heb die ik wil uiten.	1
Een onzinnig plan om een 300 jaar oud pand te slopen of de entree proberen te voorkomen. Vooral die laatste. We zijn geen Weteringse Veld. Zoetermeer stond voor rust en ruimte!	1
Een voor mij belangrijk onderwerp.	1
Eigen belang.	1
Eigen inbreng.	1
Energietransitie.	1
Er wordt een onderwerp besproken dat mij aanspreekt, zoals klimaatregelingen.	1
Geen actieve interesse om dit te doen.	1
Geen interesse	3
Geen tijd.	1
Gehandicaptenbeleid.	1
Hangt van de materie af.	1
Het complex politiek sfeer mee te leven/ervaren.	1
Het onderwerp moet me aanspreken.	1
Het tekort aan openbare toiletten in Zoetermeer.	1
Iets dat de buurt raakt.	1
Iets dat speelt in mijn buurt waar ik mij betrokken bij voel.	1
Iets wat actueel is en waar ik veel belang aan hecht.	1
Iets wat mijn directe omgeving zou kunnen beïnvloeden.	1
Ik ben lid van de ASD.	1
Ik moet er belang bij hebben.	1
Ik was wel bezig met een nieuwe wijk AED. Maar na 10 maanden lobbyen en regelen hangt die er.	1
Ik zou het heel erg op prijs stellen om ook mijn mening te geven over mijn stad. Zoals speelplaatsen, buurthuizen, honden poep dat soms zo op straat ligt waar men moet lopen.	1
In het algemeen geïnformeerd worden.	1
Indien belangrijk voor mijn woonomgeving.	1
Indien de gemeente geld over de balk gooit.	1
Indien een zaak van groot of collectief persoonlijk belang speelt.	1
Informatie te krijgen.	1
Inspraak over de eigen omgeving.	1
Interessant gespreksonderwerp waarbij veel discussie verwacht wordt. Insprekers of onderwerpen waarbij ik me betrokken voel.	1
Interessante vergadering over onderwerpen die mij persoonlijk aangaan.	1
Interesse in bepaalde vraagstukken.	1
Interesse over een specifiek onderwerp.	1
Interesse wat er besproken wordt.	1
Invulling speeltuintjes en onderhoud in de wijk, vooral de bestrating.	1
I.v.m. diverse speelgelegenheden in de wijk aan te pakken.	1
Kritisch regionaal besluitvormingsvergadering.	1
Kwestie die mij persoonlijk erg aangaat.	1

Maandag doorgaans onmogelijk. Lees liever verslag. Heb ervaring vanwege werk met dergelijke vergaderingen en haal daarom veel meer in minder tijd uit een verslag.	1
M.b.t. mijn woning.	1
Meer informatie krijgen over de beslissingen die zich afspelen in de gemeente.	1
Meer informatie over de gespreksonderwerpen en of het resultaatgericht is.	1
Meer informatie over specifieke kwestie die mij aangaat.	1
Meer te kunnen weten over Zoetermeer.	1
Milieu-, energie- en huisvesting initiatieven.	1
Mogelijkheden tot inbreng; uitnodiging als extern expert/ervaringsdeskundige (betaald).	1
Niet interessant.	1
Nieuwbouw in de buurt.	1
Nieuwe aanpak voor een veiliger Zoetermeer.	1
Nieuwsgierigheid.	1
Nieuwsgierigheid. Ben zelfs lid v.d. adviesraad den haag -de asam- geweest.	1
Nog een keer te spreken voor de gemeenteraad.	1
Nog meer groen.	1
Om meer over de bouwplannen te weten te komen.	1
Om mijn stem te laten gelden *tegen* het nieuwe afvalbeleid van de gemeente.	1
Om te weten wie de schulden zijn van een besluit.	1
Onderwerp.	1
Onderwerp dat mij persoonlijk of mijn buurt raakt.	1
Onderwerp dat belangrijk is voor mijn wijk.	1
Onderwerp dat belangrijk voor mij is.	1
Onderwerp dat mij betreft.	1
Onderwerp dat mijn interesse heeft.	1
Onderwerp op de agenda wat ik heel belangrijk vind.	1
Onderwerp waar ik direct bij betrokken ben.	1
Onderwerp wat mij direct aangaat.	1
Onderwerpen die mij aangaan.	1
Onderwerpen die mijn gezin raken.	1
Onderwerpen over mijn wijk.	1
Online.	1
Ontwikkeling in de buurt waar ik niet mee eens ben.	1
Ontwikkeling of bestemming van grond/kavels.	1
Ontwikkelingen in de eigen buurt.	1
Ontwikkelingen in de wijk.	1
Ontwikkelingen in de woonwijk.	1
Parkeerproblematiek.	1
Parkeerprobleem en veiligheid.	1
Persoonlijk belang.	1
Persoonlijke belangen.	1

Persoonlijke betrokkenheid met het onderwerp.	1
Plannen of zaken die mijn directe woonomgeving aangaan.	1
Plannen om van het gas af te gaan.	1
Plannen om Zoetermeer te verbouwen. Groen te verwijderen op grote schaal hier ben ik het niet mee eens.	1
Politiek belang.	1
Principiële zaken of zaken dicht bij mijn woning.	1
Probleem in de wijk waar ik woon.	1
Problemen in de wijk, sluiting van b.v. Bibliotheek.	1
Problemen in mijn directe omgeving die daarmee betrekking hebben.	1
Problemen in mijn wijk.	1
Relevant onderwerp voor mijn situatie.	1
Sportbeleid en verdeling van de gelden c.q. Het beleid qua huisvesting van de diverse verenigingen.	1
Stand punt waar ik me voor wil inzetten.	1
Straatwerk egaliseren, meer vluchtheuvels en hoger maken, meer woonerfgebieden 15 km in woonwijken.	1
Tegen betaling/vergoeding.	1
The (lack of) care for trees, shrubs by the gemeente.	1
Tijd.	1
Uitgenodigd worden.	1
Vanwege werk.	1
Verandering parkeerbeleid omgeving Wilhelminapark.	1
Veranderingen binnen mijn directe woonomgeving.	1
Veranderingen in de buurt t.a.v. Groen, parkeren en bouwen.	1
Veranderingen in de wijk of leefomgeving.	1
Veranderingen in de wijk, het komende afvalbeleid, veiligheid.	1
Veranderingen in onze wijk.	1
Verbetering omgeving, nadelige ontwikkeling proberen tegen te houden.	1
Verbeteringen kunnen toevoegen.	1
Verbonden voelen met de leden.	1
Verdiepen in de lokale politiek.	1
Verhoging van gemeentelijke kosten.	1
Vertegenwoordigers die mij wel aanstaan.	1
Voldoende redenen te bedenken echter ik kies er nu voor mijn tijd aan andere zaken te besteden. En zelfs dan heb ik al tijd te kort.	1
Voor iets strijden dat op de agenda staat.	1
Voor informatie.	1
Voor mij interessant agendapunt.	1
Voorstellen die mijn woongenot aantasten of beperken.	1
Wanneer er in Rokkeveen nog meer zogenaamde groene plekken volgebouwd worden.	1
Wanneer er zaken zijn waar ik echt niet achter sta.	1
Wanneer het mijn wijk betreft.	1
Wanneer het onderwerp mij persoonlijk aangaat.	1

Wat er in mijn wijk gebeurt of wat er mijn belastinggeld wordt gedaan.	1
Weet niet wanneer deze plaatsvinden.	1
Weten hoe betrokken raadsleden zijn en hoe zij het e.a. Verwoorden/houding etc.	1
Wijk/ woon geregeerde onderwerpen Of andere onderwerpen die ons raken.	1
Wijkaangelegenheden en geldverspilling projecten.	1
Wijkbelangen.	1
Wijziging in bestemmingsplannen met gevolgen voor ons woongenot.	1
Wijzigingen in directe woonomgeving.	1
Wijzigingen in groen- en speelvoorzieningen.	1
Wis het niet dat dit toegankelijk was.	1
Woningbouw.	1
Zaken die betrekking hebben op de vereniging waar ik vrijwilligerswerk voor verricht.	1
Zaken die mijn directe woonomgeving aangaan	1
Zaken die voor mij van belang zijn	1
Zaken van belang voor directe woonomgeving.	1
Zeer in geïnteresseerd. Wist niet dat de mogelijkheid bestond.	1
Zou soms wel willen, maar te druk en gun me geen tijd daarvoor.	1
Totaal	254

Tabel X3. Geraadpleegde nieuwsbron(nen) voor informatie uit raads- en commissievergaderingen in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek, anders namelijk:

Ambtenaar
Bewoners
Brief over (isolatie) informatie avond.
Brief v.d. gemeente i.v.m. ingediend bezwaar
Brieven op ons adres (4x genoemd)
Businessclub floravontuur
Buurtgenoten/buren (3x genoemd)
Buurtvereniging
De app omgevingsalert
Door een woningbouwvereniging, toen "alles" al geregeld was!
Facebook
Familieleden
Focus op Zoetermeer.
Gemeentelijke e-mail
Google
Ik ben zelf commissielid
Ik vind de raads- en commissievergaderingen niet interessant.
Ik zou ook niet weten over welke onderwerpen ze vergaderen.

In de buurt Zoetermeer
Indirect via Facebook
Internet (2x genoemd)
Kennissen
Lokale partij mailen.
Maar ik kijk/zoek er ook niet naar (2x genoemd)
Mails van 'doe niet zo mall'
Medeburgers.
Mijn man leest het streekblad en schriftelijk materiaal v.d. Gemeente en vertelt daar dan over.
Mond op mond in de buurt
Niet bij betrokken (leeftijd).
Nieuwsbrief politieke partij
Omroepwest website. Echter Den Haag domineert daar al te sterk. Geen echt go9ed regionale functie. Contacten met burgemeester, Hans ex-burgemeester.
Persoonlijk bericht van raadslid op Facebook.
Post van de gemeente
Regio15
Tamtam
Van horen zeggen.
Via actief commissielid.
Via andere mensen/ derden (2x genoemd)
Via collega's bij de gemeente
Via de mail.
Via de wethouder en commissieleden
Via ex collega's
Via mijn partner die hier redelijk actief in is
Via mijn werk
Via nieuwsbrief/FB pagina van bewonersvereniging
Via politiek.
Via via
Via vogelwerkgroep Zoetermeer
Via webcam in de raadszaal
Weet het eerlijk gezegd niet. Terwijl ik het wel belangrijk vind. Ga me er toch meer in verdiepen.
Zelf opzoeken in verband met mogelijke woningbouw naast mijn huis

BIJLAGE 3. BETROUWBAARHEID EN NAUWKEURIGHEID

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 1171 respondenten uit de stadspeiling 2020 die vragen hebben ingevuld over de gemeenteraad. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeer 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 1171 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,4% en de 32,6%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1171	1,7	2,3	2,6	2,8	2,9

BIJLAGE 4. POPULATIE, STEEKPROEF EN RESPONS

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekprofeenheden en de respondenten naast elkaar gezet naar de gecombineerde kenmerken leeftijd en geslacht.

Geslacht en leeftijd, in % van:

-de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2020);

-de personen in de steekproef (per 1-9-2020);

-de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr.	8,9%	13,4%	4,9%
Vrouw 18 < 30 jr.	8,6%	13,9%	6,7%
Anders 18 < 30 jr.	-	-	0,3%
Man 30 < 40 jr.	7,8%	10,3%	6,6%
Vrouw 30 < 40 jr.	8,2%	11,3%	11,0%
Anders 30 < 40 jr.	-	-	0,4%
Man 40 < 50 jr.	7,4%	9,2%	9,1%
Vrouw 40 < 50 jr.	8,0%	8,6%	8,8%
Anders, 40 < 50 jr.	-	-	0,2%
Man 50 < 65	12,9%	8,7%	11,8%
Vrouw 50 < 65	14,0%	9,3%	12,3%
Anders, 50 < 65 jr.	-	-	0,4%
Man 65 jr. en ouder	11,2%	7,2%	14,2%
Vrouw 65 jr. en ouder	12,8%	8,0%	12,9%
Anders, 65 jr., en ouder	-	-	0,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	99.825	4.018	1087*

* 84 van de 1171 respondenten uit 2020 hebben hun geslacht en/of leeftijd niet opgegeven